NOORD-BRABANDER.

NUMMER 109 — 'S BOSCH. DONDERDAG 10 SEPTEMBER 1835.

Engeland

LONDEN, den 6 September.

Woensdag heeft het lagerhuis de herziening van de veranderde artikelen der corporatie-bill ten einde gebragt, met verscheiden daarvan genoegen genomen, doch sommigen op nieuw gewijzigd. Onder anderen werd ten opzigte der verdeeling der groote steden, in wijken, een middelweg ingeslagen. Daarna stelde lord *Russell* voor, hunne lordschappen tot het houden eener conferentie over de nu weder herziene wet, uit te noodigen.

Op het ontvangen dezer uitnoodiging in het hoogerhuis verlangde de eerste minister *Melbourne* dat de lords *Wellington*, *Lyndhurst* en *Brougham* met de afgevaardigden uit de gemeenten zouden onderhandelen, dan, daar deze zich daartoe veroniscbuldigden, werd zulks aan eenige andere leden opgelragen, waarbij zich de eerste minister voegde. Bij hunne terugkomst verklaarde het huis de nieuwe wijzigingen die in het lagerhuis waren gemaakt en de redenen die het daartoe hadden bewogen.

Vrijdag openende lord *Melbourne* de beraadslagingen over dit onderwerp met het uitdrukken van den wensch, dat zijne medeburgers met een zoodanigen geest mogten worden ten einde gebragt, waarna lord *Lyndhurst*, op wiens voorstel de meeste veranderingen door de lords gemaakt waren, ontwikkelde met welke wijzigingen der gemeenten hij al dan niet genoegen kon nemen, echter met de opmerkelijke bijvoeging dat daar sommige der laatsten door sir *R. Peel* waren in het midden gebragt, men het van verscheidene van vele leden der oppositie geweer hij zijn eigen gevoelen daaraan zou opofferen. Nog verscheidene andere redenen werden genomen, zoo als zij nu gevormd waren, bewogen hem, om de opmerkelijke bijvoeging daartegen te leveren volhardende in hunne beschuldiging der magistraten door de lords en de verdeeling der steden in wijken betreffende.

Ten einde dus de gematigde Whigs en Tories elkander te gemoet komen, ter voorkoming eener gevaarlijke scheuring, hebben sommige radicalen zich in het lagerhuis, weder heden tegen de plannen uitgelaten. Zoo kondigde, onder anderen, de heer *Roebuck* in de bijeenkomst van woensdag aan, dat hij in de volgende zitting voorstellen zou doen, om hunne magt aanmerkelijk te fnuiken, en de heer *Rippon*, dat hij alsdan met den voorslag ter baan zoude komen, om de aartsbisschoppen en bisschoppen uit het hoogerhuis te weren. Ook wilde de heer *Hume* den volgenden dag de discussien over de wet op de geconsolideerden verder uitstellen, tot men wist wat de lords van de corporatiewet maken zouden, doch werd krachtig wederlegd door den kanselier van de exchequer, die verklaarde, geene meer gevaarlijke en meer verontrustende handelwijze te kennen, dan die van het weigeren en uitstellen der subsidien, hetwelk de vorige spreker bedoelde en waaraan hij nooit zijne goedkeuring gehecht had, gelijk hem, door verkeerde uitlegging zijner woorden, onlangs was ten laste gelegd. De heer *Warburton* bewees daarop dat het hagchuis tot eene zoodanige weigering geen regt had, zonder medewerking van het hoogerhuis; de heer *Hume* trok zijne motie in en de wet werd aangenomen.

Zaturdag is het huis der lords weder vergaderd geweest, om over het rapport wegens de herziene corporatiewet te spreken, aan het slot waarvan de commissie de betuiging gevoegd heeft van het verlangen hunner lordschappen, om de goede verstandhouding tusschen de beide huizen te bewaren, dat hen ernstig had genoopt van te blijven aandringen op verscheiden verbeteringen, die zij tot dien goeden uitslag der municipale hervormingen hadden noodig gekeurd, tevens met uiting van hare hoop, dat de genomen maatregelen tevredenheid aan de inwoners des lands en aan de steden een, ied en rustig bestuur zullen verschaffen.

Ofschoon lord *Melbourne* zich verzette tegen het rapport en de opgegeven redenen voor het volharden op sommige punten, is het een en ander goedgekeurd en zal morgen eene nieuwe conferentie met eene commissie uit het lager huis worden gehouden, welke nog dien zelfden avond daarover zal raadplegen. Sommigen vreezen, dat men ook daar zal volhouden en dat alsdan die wet, die zoo vele moeijelijkheden heeft in weg gebragt, hetzelfde lot als de Iersche kerkwet zal ondergaan, en, voor dit jaar ter zijde gelegd worden.

Lord *Russell* heeft de leden van het lagerhuis aangeschreven, in de stad te blijven tot na den afloop der conferentie.

— *O'Connell* zal eerstdaags te Manchester, Edynburgh en Glasgow feestelijk door zijne vrienden worden onthaald.

Frankrijk.

PARIJS, den 3 September.

Gisteren heeft de Koning een raad van ministers gepresideerd welke ruim een uur geduurd heeft.

— In de kamer der pairs werd gisteren door den heer *de Barante* rapport uitgebragt over het ontwerp van wet op de drukpers. De commissie heeft zich volkomen met de voordragt, zooals die door de afgevaardigden is gewijzigd, vereenigd, en tot de aanneming besloten, zonder een enkel amendement voor te slaan. Hierbij intusschen merkt men op, dat het eenig lid dat tot de gematigde oppositie behoort, de heer *de Pillemain*, uithoofde van bijzondere zaangelegenheden, de voorafgaande beraadslaging niet konde bijwonen, en dat bij gevolg het ontwerp niet wel eenigen tegenstand konde ontmoeten. Deze omstandigheid gaf den markies *de Dreux Brezé* aanleiding om te verzoeken dat men de commissie, alvorens zij haar rapport zoude uitbrengen, een ander lid mogt toevoegen, doch op dit voorstel werd geen acht geslagen. Zonder omtrent de bepalingen der wet in een wel verdiend onderzoek te treden, begroot het rapport gezegde wet als een afdoend bewijs van de noodzakelijkheid om de losbandigheid der drukpers te beteugelen. De openbare discussie zal aanstaanden dingsdag worden geopend.

— Heden is de staatsraad onder het voorzitterschap van den heer *Persil* buitengewoon vergaderd geweest, om zich over een reglement van algemeene administratie betrekkelijk de geheime stemming der jury te verstaan, de president van den raad, de ministers van publiek onderwijs en van koophandel waren daarbij tegenwoordig.

— Volgens het *Journal des Débats* werd gisteren in den staatsraad besloten, dat de stemming der geworvenen bij besloten briefjes zoude plaats hebben, welke de voorgestelde vragen met *ja* of *neen* moeten beantwoorden. De leden der jury, die niet kunnen schrijven zullen daartoe de hulp van een ander lid, ter hunner verkiezing, inroepen, en de tafel overigens zoodanig geplaatst worden, dat de geworvenen elkanders schrift niet kunnen lezen. Over iedere vraag zal in het bijzonder worden gestemd en zullen de briefjes in eene hun worden vergaderd, om dadelijk na de opneming, in tegenwoordigheid van alle de leden te worden verbrand.

— Men houdt zich op het ministerie van binnenlandsche zaken reeds bezig met de zamenstelling der dubbele commissie van censuur voor de schouwburgen en voor de gravuren, en meent men daar niet aanmerkenswaardige plaatsing in deze of gene nieuw te vormen betrekking deeze dagen overstelpt.

— Volgens den *Entrateur de Bordeaux* zijn op bevel van het ministerie de werbingen ten dienste van Spanje weder gestaakt, als reden daarvoor werd gegeven, dat het bewind der Koningin aan de grenzen hoofden agenten om de manschappen te betrachten, noch geld om hen te kleeden gezonden hebbende, daardoor zelf de gesloten verbindtenissen met den spaanschen gezant te Parijs gesloten verbroken had. De aan de grenzen reeds aangekomen vrijwilligers waren echter bij detachementen van 50 in getal de grenzen overgetrokken.

Het officiel dagblad van Madrid vermeldt, dat de agenten van don *Carlos* door het gansche rijk in last hebben bekomen, om zoo veel mogelijk de verbittering tegen het bestuur aan te wakkeren. Men zou hen daarbij tevens te kennen hebben gegeven, dat bij voorkomens was het leger der Koningin door zware troepen in Na-

vatte hetzig te houden, en zelf aan het hoofd van slechts acht bataljons en eenige ruiterij tot Burgos door te dringen, en wellicht verder, zoodra het bleek dat de kastiliaanen zich aan zijne belangen hielen gelegen liggen. *Merino* werd tot dat einde rijkelijk van geld en anderen voorraad voorzien, en men zou, volgens de genoemde instructie, weldra bespeuren, dat don *Carlos* bij het leger vele voorstanders had, en zijne vijanden geen ander oogmerk hadden, dan om troon en altaren omver te werpen.

— De stedelijke militie van Burgos is den 28 in beweging geraakt; dezelve had eene deputatie aan den generaal *Castagnon* gezonden om van hem de sluiting der kloosters te vorderen; waarin deze, na deswege raad met de stads autoriteiten en de hooge geestelijkheid genomen te hebben, bewilligd had.

Te Valladolid heeft zich insgelijks eene junta georganiseerd; een der burgers, die naar Madrid gezonden was om den staat van zaken bloot te leggen, is daar gearresteerd.

— Uit Cadix ontvangt men het berigt, dat aldaar op den 25 het volk in beweging was geraakt, en zonder eenigen tegenstand eene junta werd gesticht, die even als die van andere groote steden een adres aan de Koningin-regentes had ontworpen, om op zoogenaamde noodzakelijke hervormingen aan te dringen.

— De bijzonders berigten uit Bayonne van den 2 dezer, melden het volgende. Men wil alhier dat nagenoeg de geheele bezetting van St. Sebastiaan, 4000 man sterk, onder de generaals *Alava*, *Jauregny* en *Evans*, den 30 is uitgetrokken. Bij de Venta van Oriomendi ontmoette zij een enkel bataljon carlisten, dat haar den doortogt belette en zoo lang stand hield, tot de hoofdmagt, onder bevel van den generaal *Gomas*, op de hoogte van Santa Barbassa konde post vatten. Zoodra dit doel was bereikt, trok genoemd bataljon terug, en voegde het zich in de beste orde bij de overige, met welke vereenigd het nu omtrent 3000 man sterk was, en al de toegangen bezet hield. De christinos vielen de carlisten in deze positie aan, en een geruimen tijd werd er allerhevigst gestreden, tot dat zij eindelijk na herhaalde vruchtelooze pogingen waren genoodzaakt tot de Venta van Oriomendi terug te trekken. Thans door den vijand op hunne beurt vervolgd, trachten zij aldaar stand te houden, doch zagen zich na verloop van slechts drie vierde uur verpligt, ook deze stelling te ontruimen, tot onder de muren van St. Sebastiaan door den vijand vervolgd wordende. Het verlies in deze berigten is op 27 doden en 86 gekwetsten begroot; en zouden de spaansche troepen het meeste hebben geleden. Aan de goede beschikkingen en de dapperheid der carlisten wordt volkomen regt gedaan.

Omtrent de bewegingen in Katalonien melden de ministeriele bladen, dat Huesca den 16 Augustus door 5000 man infanterie en 400 kavalleristen, in naam van den *Carlos* werd bezet. Den volgenden dag trok deze magt naar Barbastro, en bleef aldaar tot den 21 des avonds, toen zij, op het berigt, dat de kapitein generaal van Arragon met 6000 man in aantogt was, de wijk nam, en zich zoo men wil naar Benavarra en Broutgigne heeft begeven.

Volgens eene telegrafische depesche van den 2 is de stedelijke militie van Sarragossa uitgetrokken, om *Quilez* uit Daroca te verdrijven. De junta van Sarragossa heeft zich met die van Barcelona verbroederd.

— Den 12 dezer is te Breslau overleden Mgr. *Joseph de Schubert*, Bisschop van Canath, en Suffragant van Breslau in Pruissen; deze Prelaat was geboren den 19 Junij 1779 te Nisse, bisdom van Wratislaw. Hij werd den 30 September 1831 tot Bisschop *in partibus* benoemd. Het bisdom van Breslau is vakant sedert den dood van Mgr. *Schimonski*.

Belgie.

BRUSSEL, den 8 September.

Het kieskolletje van Mons heeft zaturdag, bij eene te doene keus voor het lidmaatschap der kamer van vertegenwoordigers, den liberalen kandidaat, den heer *R. de Puydt*, boven zijnen mededinger, den heer *Dirval* de voorkeur gegeven. De eerste had van de 526 stemmen er 328, de tweede slechts 195 stemmen voor zich. — Te Soignies is de uitslag anders geweest; daar heeft de heer *de Robaulx* meerder den heer *Anciaux* moeten onderdoen voor de heeren *Duvivier* en *R. R. Dubus de Ghysignies*; laatstgemelden hadden van de 686 stemmen er 462 en 444 voor zich; terwijl de *Robaulx* er slechts 228, en *Anciaux* 223 op zich konden vereenigen.

Overlanden.

's HERTOGENBOSCH, den 9 September.

Z. M. de Koning is van het Loo in 's Gravenhage aangekomen, alwaar zich ook Z. K. H. de Prins van Oranje zich alsnog bevindt.

— Bij eene publicatie van Z. Exc. den heer gouverneur dezer provincie, van den 28 Augustus jl., is bepaald: 1o. dat de groote jagt voor dit saizoen zal geopend worden *op den 15 September aanstaande*, en dat de sluittijd nader zal worden bekend gemaakt; 2o. dat echter niet zal mogen worden gejaagd op gronden, op welke de graanoogs nog te velde mogt staan en 3o. dat het aan een ieder verboden wordt, buiten den *Dingsdag*, *Vrijdag* en *Zaturdag* van iedere week, met de lange jagt te jagen, en telkens meer te vangen dan *vijf* hazen.

De schoone kerk en het gesticht van St. *Paulus*, te Macao, een oud gedenkstuk en eertijds een bloeijend seminarie voor de missien van Japon, bestaan niet meer; eene verschrikkelijke brand heeft dezelve den 28 Januarij in de asch gelegd. Men kon de kerk niet beschouwen zonder den ijver en de gehechtheid der missionarissen te herdenken, en men zag met smart dit gesticht in eene kazerne veranderd, welke dikwerf het voorwerp van ergernissen was. De onoplettendheid der soldaten was de oorzaak van den brand. Toen het kanon den brand aankondigde, had het vuur reeds te zeer toegenomen; de europesche en chinesche pompiers snelden naar de vlammen, doch vermeerderden de verwarring. Met het sacristij af te breken had men de kerk kunnen behouden, doch deze raad werd niet gevolgd. Een missionaris verborgde eenige reliquien en begroefde de ligchamen der drie Japoneesche martelaren, met name: *Paulus Miki*, *Joannes de Goto* en *Thomas Kisai* te behouden, doch eene wolk van rook en het instorten van het dak beletteden deze onderneming. In minder dan één uur lag de geheele kerk in de asch en er bleef niets staan dan de muren en het portaal.

De vier bronzen standbeelden schijnen ongeschonden gebleven te zijn. De kerk was in 1602 door de Jesuiten gebouwd en sedert hunne verdrijving verlaten; des zondags alleen deed een kapellaan den heiligen dienst voor de soldaten. Derhalve is alles, dat van de Jesuiten overgebleven was, vernield. Men heeft echter de kerk van den H. *Joseph* nog, die door de Lazaristen bediend wordt. De reliquie van den H. *Franciskus* is behouden gebleven. Door het vuur is de groote zilveren arm, waarin dezelve geplaatst was, gesmolten. Het groot gebeente is door den val gebroken en een klein gedeelte is aan den brand ontkomen. Dit gebeente was dat van het bovenste gedeelte van den regter arm, het onderste gedeelte wordt met de beenderen der regterhand te Rome bewaard.

UITGAVE van een roomsch-katholijken nederduitschen bijbel bij E. H. den Boer en Comp. *te* Rotterdam; *wij ontleenen dit stuk uit den* Godsdienstvriend, *hetwelk grootendeels kan dienen ter nadere wederlegging van het broodmuurtje of* ANTWOORD *aan den anonymen schrijver der waarschuwing, voorkomende in den Noord-Brabander van den 11 Augustus 1835, door L. H. van Rijn te* Rotterdam.

In de *Catholijke Nederlandsche Stemmen* en in de *Morgenstar*, las ik eene *waarschuwing*, welken strekking was, de catholijken af te houden van de inteekening op een roomsch catholijken nederduitschen Bijbel, uit te geven door E. H. den Boer en comp. te Rotterdam. Aanstonds begreep ik, dat die waarschuwing zeer te pas kwam, om eene der catholijke godsdienst schadelijke onderneming, zoo mogelijk te doen mislukken. Bij het inzien van dat prospectus, werd ik van de schadelijkheid dier onderneming vertiet overtuigd, dewijl uit denzelven duidelijk blijkt, dat de uitgave volstrekt niet in den geest der catholijke kerk wezen zal, en dat de verzekering « met kerkelijke goedkeuring, » die in den prospectus, gelezen wordt, geen vertrouwen verdient. Waarlijk, hoe hoog in dat stuk van *Roomsch Catholijk* en van *kerkelijke goedkeuring* ook mogt opgegeven worden, de pil is te weinig vergald, om ze te doen slikken. De prospectus heeft veel gelijkheid met de kraai der fabel die zich in pauwenvederen uitgedost had; maar door de zegels weldra herkend werd voor hetgeen zij was; of met dien aap, die, in eene leeuwenhuid gehuld, Koning des wouds wilde spelen, maar aan zijn balken en aan zijne lange ooren al spoedig ontdekt werd. Ik geef hier eenige aanmerkingen welke de catholijken in het ontdekken der list behulpzaam kunnen zijn.

1o. De prospectus zegt, dat er een *Roomsch Catholijken Bijbel* zal uitgegeven worden. Waartoe die zonderlinge uitdrukking? Is de Bijbel, welke het geschreven woord Gods is, niet uit zijnen aard catholijk? Kan het geheuren, dat het woord Gods oncatholijk is? Het is waar, dat de volksspraak die zegwijze van *Roomschen Bijbel* bezigt, maar de uitdrukking blijft echter zeer onjuist en voor eene verkeerde uitlegging vatbaar. Of wel zij verbergt een geheim (hierop komen wij straks terug,) of wel zij kan geene groote verwachting inboezemen van *de verbetering van taal en spelling*, in den prospectus beloofd.

2o. De vertaling, om den naam van roomsch catholijk te mogen dragen: behoorde wel door eenen catholijken vertaler bewerkt te zijn. De aard der zaak brengt dit mede en het volgt uit den vierden regel van den *Index* der verbodene boeken, welke regel door *Pius IV*, goedgekeurd is. Daarin toch wordt gezegd, dat de Bisschop of Inquisiteur, na ingewonnen raad van den pastoor of van den biechtvader, het lezen der H. Schrift in de moedertaal kan toestaan, *als de vertaling door eenen catholijken auteur bewerkt is.* De vertaling nu, welke in den prospectus aangekondigd wordt, is vervaardigd door den heer *J. van der Palm*, [illegible] bekende aangenomd, is door den heer *H. Numan*. Beide mannen zijn gestorven, nadat de laatste zijnen arbeid geëindigd had, onder de zorg en het oog van [illegible] *Kemp* (1). Wie zal nu zeggen, dat deze vertaling door de katholijke auteurs bewerkt is! Immers men weet, dat die mannen tot hen behoorden, die men algemeen kent onder de naam van *Jansenisten*.

3o. De prospectus belooft, dat taal en spelling naar de tegenwoordige wijze van schrijven verbeterd zullen worden. Daartoe zal menig verouderd woord weg moeten vallen, en voor een ander plaats maken, menige zinsnede zal in eenen geheel anderen vorm

(1) *Willebrord Kemp* werd in 1743 plegtig geëxcommuniceerd.

moeten gegoten worden. Maar wie ziet niet, dat daarbij van eigene begrippen en van onkunde groot gevaar te vreezen is. Hebben niet ketters, alleen door het veranderen der interpunctuatie, den zin der H. Schrift meermalen vervalscht? Wat vervalsching zou dan in zoodanige verbetering, als waarvan hier de spraak is, niet kunnen insluipen? Men vordert dus met regt, dat die verbeteraar catholijk zij. Maar de prospectus geeft hiervan geene zekerheid, alleen zegt hij, dat die verbetering *onder opzigt van een' R. C. Geestelijke* zal plaats hebben. Wie is die R. K. Geestelijke? De prospectus zegt het niet. Misschien is deze aanmerking niet onnuttig, tot ontdekking van het geheim, dat boven aangeduid is.

4o. Maar, zullen de uitgevers zeggen, de kerkelijke goedkeuring moet alle achterdocht wegnemen. Maar waar is dan die kerkelijke goedkeuring? De vertaling, zegt gij, is goedgekeurd door † *Petrus Joannes*, Aartsbisschop van Utrecht, A°. 1732.(1), *Matthias Oosterling*, Proto-Not. Apost., keurder der boeken 1715; *Joannes Bock*, Abt van Kloosterraad, 1701; *Arnold Eyben*, Hoog-Kanunnik der bisschoppelijke kerk te Antwerpen, keurder der boeken 1689; *Paulus Roskam*, Aartspriester en keurder der boeken.

Uit deze opgaven zoude men moeten besluiten, dat de gansche vertaling door al die mannen goedgekeurd is. Maar dit is op verre na niet zoo. *Joannes Bock*, heeft alleen goedgekeurd de vertaling der Psalmen; *Arnold Eyben*, heeft niets goedgekeurd dan de vertaling der vier Evangelien; *Paulus Roskam*, heeft slechts goedgekeurd de vertaling van de handelingen en Brieven der Apostelen en van de Openbaring van den H. *Joannes*; *Matthias Oosterling*, heeft goedgekeurd (1715) de vertaling van de vijf Boeken van *Moses*, (1718) van de Boeken *Josué*, der Regteren, *Ruth* en van de vier Boeken der Koningen; en van het geheele Nieuwe Testament blijven dus ook nog over de twee Boeken Paralipomenon, twee Boeken van Esdras, het Boek *Tobias*, *Judith*, *Esther*, *Job*, dat der Spreuken, Ecclesiastes, het Hooglied, het Boek der Wijsheid, Ecclesiasticus, al de Boeken der Profeten en de twee Boeken der Machabeën. De vertaling van deze allen heeft geenen anderen keurder dan † *Cornelius Joannes*, Aartsbisschop van Utrecht 1732 die tevens de gansche vertaling goedgekeurd heeft.

Die groote toestel van goedkeuringen, geschikt om onkundigen te misleiden, verliest dus heel wat van zijn aangien, als men denzelven van nabij beschouwt. Van de vijf katholijken heeft slechts één de gansche vertaling goedgekeurd, een heeft zijn zegel aan ruim de helft gehecht, de anderen hebben maar op de vertaling van enkele boeken hunnen stempel gezet. Bewijl deze laatste aan het geheele werk geen gezag kunnen bijzetten, zullen wij dezelve overslaan, maar over de waarde der twee andere goedkeuringen, als hier van meer gewigt zijnde, zullen wij nog een paar woorden zeggen.

In de maand April van het jaar 1723, werd de betreurenswaardige scheuring, die een gedeelte der, na het invoeren der hervorming in de vereenigde gewesten overgeblevene katholijken, van de vereeniging met het zigtbare opperhoofd der H. kerk aftrok, voltooid. Acht wederspannige priesters, die voorgaven kanuniken van het metropolitaan-kapittel van Utrecht te zijn, kozen, tegen de beschikkingen der kerkregelen, *Cornelius Sisenhoven* tot Aartsbisschop. Van het getal dier wederspannige priesters was *Matthias Oosterling*. Hij was in 1719, onder de zoogenaamde kanuniken opgenomen, en had in dat zelfde jaar met zijne medegenooten van de bul *Unigenitus* en van het apostolisch schrijven *Pastoralis Officii* geappelleerd, dat wil zeggen, zij hadd geweigerd zich aan de uitspraken en beslissingen van den stedehouder van *Christus* te onderwerpen. Kan nu de goedkeuring van zulk eenen man, op eene gedeeltelijke vertaling der H. schrift, bij de roomsch katholijken eenige waarde hebben? Is zij voor hen niet veeleer eene waarschouwing, dat die vertaling hun vertrouwen niet verdient? en hebben *den Bult* en comp., de pil niet slechts verguld, toen zij, van kerkelijke goedkeuring sprekende, met dezen naam voor den dag gekomen zijn?

De andere godkeuring, van welke ik ook een woord wilde zeggen, is die van † *Cornelius Joannes*, Aartsbisschop van Utrecht, A°. 1732. Meenen dan de uitgevers dat de roomsch catholijken niet weten, dat er in 1732, geen Aartsbisschop van *Utrecht* meer was, en al in bijna twee eeuwen niet meer geweest was? Dit is zoo bekend, dat zelfs anderzins onkundigen, alleen uit dezen titel van *Aartsbisschop van* Utrecht *in* 1732, de bijbelvertaling voor *oncatholijk* zoude aanzien. Maar het is misschien niet ondienstig, dezen voorgewenden Aartsbisschop van Utrecht, wat beter te doen kennen.

Cornelius Joannes Barchman Weytiers was te Utrecht van eenen catholijken vader en van eene gereformeerde moeder geboren. Te Leuven legde hij zich toe op de wijsbegeerte en op de godgeleerdheid. Hij gaf door zijne vorderingen goede verwachtingen; maar hij was reeds vroeg verbonden aan de partij van *Quesnel* en van het voorgewende utrechtsche kapittel. Van Leuven ging hij naar Parijs, waar hij eenen geruimen tijd doorbragt en in zijne dwalingen niet weinig versterkt werd. Hier ontving hij in 1718 van *Hugo Franciscus van Heussen*, die zich *Vicarius capitularis* noemde, de brieven, door welke hem verlof gegeven werd zich te laten wijden. Met deze begaf hij zich eenigen tijd daarna naar Senez, waar hij binnen den tijd van veertig dagen al de orden ontving. Deze wijding was om onderscheidene oorzaken geheel strijdig met de kerkregels. Als niet van catholijke ouders geboren zijnde, was *Barchman irregulier* en mogt zonder pauselijke dispensatie niet gewijd worden (cap. *Quicumque* en c. *Statutum in* 6.) Zijne *dimissorialen*, of verlofbrieven om gewijd te worden, waren krachteloos, als gegeven door iemand, die niet slechts van alle magt

(1) Dit is een merkwaardigheid, die verdient opgemerkt te worden. De bedoelde vertaling is goedgekeurd in 1732, door *Cornelius Joannes*. Eerst in 1733 volgt *Petrus Joannes* door het voorgewend kapittel van Utrecht, tot Aartsbisschop verkozen.

beroofd, maar daarenboven in den kerkelijken ban vervallen was. (1). Eindelijk in veertig dagen van leek priester geworden zijnde, had hij de insschentijden der wijdinge (*interstitia*) niet onderhouden. Zijne wijding was dus ten hoogste irregulier, en daarom mogt hij geene der ontvangene orden uitoefenen. Na eenigen tijd in Frankrijk, waar hij ter naauwernood aan de gevangenis ontsnapte (2) verblijf gehouden te hebben, kwam hij in Leuven, en eindelijk in de vereenigde gewesten. Intusschen stierf *Steenhoven*, de eerste zoogenaamde Aartsbisschop van Utrecht door het voorgewende capittel gekozen, en nu sloegen de wederspannigen hun oog op *Barchman*, dien zij den 15 Mei 1725 verkozen om aan *Steenhoven* op te volgen. Hij werd gewijd den 30 September daaraanvolgende door *Dominicus Varlet*, die van zijne bedieningen geschorst, in den grooten kerkban vervallen en irregulier was. Den 6 December van hetzelfde jaar gaf Paus *Benedictus XIII* een breve, in welke hij zegt: «Wij verklaren en verwerpen als ongeldig en heiligschendig de verkiezing en de wijding van den nieuwen Aartsbisschop, en krachtens het gezag, waarmede de Almagtige ons heeft bekleedt, anathematiseren en verklaren wij hem van de gemeenschap der Kerk afgesneden, willende hen voortaan beschouwd hebben als schismatiek en geëxcommuniceerd, en den Aartsbisschop zelven en alle geestelijken, die, hetzij onder den leugenachtigen titel van kanunniken van Utrecht, hetzij onder welk ander voorwendsel ook, medegewerkt hebben tot of deelgenomen hebben, aan deselfs heiligschendige wijding.»

Mijne heeren, uitgevers van den *Roomsch Katholijken Nederduitschen Bijbel*, wilt gij, dat wij, die den Roomschen Paus als Opperhoofd erkennen, ons vertrouwen zullen schenken aan eene goedkeuring, gegeven door eenen man, dien de Roomsche Paus onzen geestelijk Opperhoofd, verklaard heeft te zijn geanathematiseerd, van de gemeenschap der Kerk afgesneden, schismatiek en geëxcommuniceerden? Wilt gij, dat wij vertrouwen stellen op eenen man, die geen ontzag voor de H. Kerkregels had, en die den Paus de verschuldigde gehoorzaamheid weigerde.

Maar op de uitgave van den bijbel, waarvan gij den prospectus geteekend hebt, is eene nieuwe goedkeuring noodzakelijk; want taal en spelling zullen verbeterd en dus veranderd worden. Welk eene goedkeuring zult gij nu vragen? Van de geestelijke overheid der katholijken? Onder deze is niet een, die zijnen naam vermengd zou willen zien met de namen van schismatieken en geëxcommuniceerden. U zal dus wel niets overblijven dan de goedkeuring te vragen van hem, die aan *Cornelius Joannes* opvolgende, met hem in hetzelfde geval verkeert.

5o. De prospectus belooft den Bijbel, zonder eenige bijvoeging, aflating of verandering gevolgd, naar de algemeen gezochte en voor zuiverst erkende vertaling van den heer *A. van der Schuur*. » Ik maak geene aanmerking op dat *algemeen gezochte en voor zuiverst erkende*; maar ik moet nog iets zeggen over dat *zonder eenige bijvoeging, aflating of verandering*. De vertaling van den heer *van der Schuur*, gaat vergezeld van *korte verklaringen op de duistere plaatsen*. Intusschen naar het proefblad, dat bij den prospectus gevoegd is, te oordeelen, zullen die verklaringen worden weggelaten, ten minste op het proefblad zijn er geene te vinden. Ik maak deze aanmerking niet, omdat ik op de verklaringen in den Bijbel van *van der Schuur* voorkomende, zoo veel prijs stel; maar omdat volgens het voorschrift van *Benedictus XIV*, naderhand door *Pius VII* vernieuwd, slechts zoodanige vertalingen kunnen worden toegelaten, die met aanteekeningen uit de Kerkvaders voorzien zijn. Men weet, dat de protestanten de aanteekeningen op den Bijbel niet beminnen en dat het Bijbelgenootschap Bijbels zonder aanteekeningen uitdeelt. Als men nu het weglaten der *korte verklaringen* in de aangekondigde uitgave des Bijbels vergelijkt met de zonderlinge uitdrukking van Roomsch Catholijke Bijbel, en met de onzekerheid of de verbetering van taal en spelling, wel door eenen catholijk zal plaats hebben, is men dan niet geregtigd, om een geheim te vermoeden? Ontstaat dan niet de gedachte: er schijnt zoo iets protestantsch onder te schuilen?

Voor ditmaal zal ik mijne aanmerkingen eindigen, om dezelve zoo het nuttig mogt schijnen, naderhand voort te zetten. Ik kan echter niet nalaten van bij deze gelegenheid ten sterkste aan te bevelen, de lezing van een werkje getiteld: *Zijn de voorschriften der Roomsch Catholijke Kerk, ten opzigte van het verbod, de H. Schriftuur in de landtaal te lezen, met grond aanstootelijke pauselijke verordeningen te noemen?* Door *L. F. Marx*. Uit het Hoogduitsch vertaald, door *B. Wilbrink*, Amsterdam 1822 (3).

R. C. P.

(1) *Van Heussen* was ten minste sedert 1706 geëxcommuniceerd.
(2) Hij had zich ingelaten met het verspreiden van schismatieke boeken.
(3) Verkrijgbaar bij de drukkers dezer.

BEKENDMAKINGEN.

IN NAAM DES KONINGS, EN VAN WEGE DE JUSTITIE.

Op Vrijdag den 11 September 1835, des voormiddags ten elf ure, zal er op de Markt, voor het *Oud-Stadskoffijhuis*, bewoond wordende door den Koffijhuishouder *Hommel*, te 's Bosch,

worden overgegaan, tot den Geregtelijken Verkoop van

ROERENDE GOEDEREN, bestaande in:

Eene groote partij Nieuw TIMMERHOUT in differente soorten, KOPER, TIN, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, en hetgeen verder ten borde zal worden gebragt.

ZEGT HET VOORT.

De Notaris *JOH. DE BERGH*, te *'s Hertogenbosch*, zal voor zijne respective principalen in het openbaar verkoopen:

1ste *Koop.* Eene onlangs grootendeels vernieuwde, extra wel in Nering staande HUIZINGE, genaamd *DE ROMPETTER*, gecq. G. 290, met OPEN PLAATS en daarop getimmerde WONING, LOODS, PAKHUIS en verder aanhooren, te *'s Hertogenbosch* in de Hinthamerstraat.

2de *Koop.* Een wel in Nering staande HUIZINGE, genaamd *WYLEEN-BURG*, gecq. D. 561, met OPEN PLAATS en verder aanhooren, te *'s Hertogenbosch* op het Hinthamereinde.

Alles bij gedrukte biljetten breeder omschreven; zullende de verkooping geschieden te *'s Hertogenbosch*, in het Stads Kollijhuis, bewoond bij *WILLEM REGENS*, op Maandag den 14 September 1835, provisioneel, en op Maandag den 28 derzelfde maand finaal, telken dage des avonds ten 7 ure.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN EENE
HEEREN-HUIZINGE
MET
MOESTUIN en BLEEKVELD,
TE BOXTEL.

JOHANNES HENDRIK VAN DEN HAM, openbaar Notaris, residerende te *Boxtel*, als ten einde dezes benoemd en gecommitteerd door de Regtbank van Eersten Aanleg zitting houdende te *'s Hertogenbosch*, bij derzelver gewijsde in dato den 18 Augustus 1835, op de expeditie bes heden ingeschreven, zal voor de Erfgenamen van wijlen den Wel Edelen Heer *PANCRATIUS LODEWIJK MELLER*, in zijne qualiteit van dato Heere Vrederegter van het Kanton *Boxtel*, publiek Verkoopen:

Eene in den jare 1825 nieuw Gebouwde HEEREN-HUISINGE, met ERF, staande en gelegen te *Boxtel*, uitkomende op het Marktveld, bestaande in vijf behangen en geschilderde BENEDEN-KAMERS, vier behangen BOVEN-KAMERS, MANGEL- en MEIDEN-KAMER, ruime ZOLDERS en KELDERS, KEUKEN, POMP, PRIVAAT en verders commoditeiten, STALLINGE, de helft van eenen GANG, grooten MOES- en BLOEMTUIN, benevens BLEEKVELD, uitkomende aan de Rivier de *Dommel*, groot te zamen 19 Roeden, 16 Ellen, Kadastrale sectie K, Nrs. 114 en 115; belend *Hendricus Franciscus de Decker*, de Erfgenamen *Arnoldus van der Dassen*, de rivier *Dommel* en het Marktveld.

Te aanvaarden met primo November 1835.

Deze Verkooming zal geschieden provisioneel op Maandag den 14 September 1835, en definitief veertien dagen daarna, beide des namiddags om *vier* ure, ten Huize en Herberge van *JOHANNES JOSEPHUS OPHEMERT*, in het Fortuin te *Boxtel*.

Nadere onderrigting ten Kantore van voornoemden Notaris, en bij den Heer *MOLHUYSEN* te *Vught*.

ZEGT HET VOORT.

BREVET VAN UITVINDING.

De Ondergeteekende van Z. M. den Koning octrooi bekomen hebbende op de Uitvinding eener geheele nieuwe BRANDSPUITEN-INRIGTING, heeft de eer het belanghebbend publiek daarvan mededeeling te doen en tevens te berigten, dat deze zijne nieuw uitgevonden Brandspuit de van ouds bestaande verre overtreft, alzoo dezelve veel beknopter is ingerigt, met veel minder menschen en moeite in werking kan worden gebragt, en de moeijelijkheid wegneemt om na ieder gebruik aan reparatien onderworpen te wezen, en groote kosten te veroorzaken dat meestal bij de oude Brandspuiten bestaat.

In zijne Fabrijk, thans reeds in behoorlijke orde gebragt en gevestigd op het Vreeburg te *Utrecht*, worden na de geoctroijeerde constructien Brandspuiten vervaardigd, die 900 ned. kannen water in eene minuut en afdalend ook tot 100 nederl. kannen uitwerpen en opvoeren tot eene proportionele hoogte.

De kleinste en ook de grootere soorten zijn zeer geschikt voor Buitenplaatsen en tuin de Steden of Dorpen min of meer verwijderde Etablissementen; ook worden de bestaande Brandspuiten, voor zoo veel die daarvoor eenigzins vatbaar zijn, in zijne Fabrijk naar de geoctroijeerde constructien hersteld en veranderd.

De deugdzaamheid en doelmatigheid van zijn Fabrijkaat zich zelve zullende aanbevelen, koopt hij door eene nette en juiste bewerking, het vertrouwen zijner begunstigers te zullen verdienen.

De prijzen der nieuwe Brandspuiten bepalen zich na derzelver grootte, doch worden even als de reparatien of veranderingen aan oude Spuiten, zeer civiel gesteld, belovende overigens eene prompte bediening.

J. L. DE WILDT, Ea. C. N:o. 130.

MARKTBERIGTEN.

EINDHOVEN, den 7 September.

Rogge,	*het nederlandsch mud*,	*f*	4-40	à 0-00.
Boekweit,		»	3-70	à 0-00.
Haver,		»	2-50	à 0-00.
Garst,		»	0-00	à 0-00.

Het nederlandsch pond boter . . . . . » 0-36 a 0-34.

Be vier nederlandsche ponden roggebrood 27 cents.

AMSTERDAM, den 7 September.

Tarwe, in een doen, 126 pond Vriessche *f* 146, 147; 127 pond Bovenlandsche *f* 147.

Rogge, in een doen, 127, 128 pond N. Overijssel *f* 138, 140; 128 pond Drentsche *f* 128.

Garst, traag, 111 pond N. Oldammer Winter *f* 102.

Haver, prijshoudend, 84, 88 pond O. fijne *f* 84, 90, 93 pond dito *f* 100.

Boekweit, met meer handel, 122 pond N. Amersfoortsche *f* 158 en levering; 118 pond N. Vriessche *f* 150; 120 pond N. Overijssel *f* 156.

Koolzaad, in een doen, Betuws 66 p. vl.; Holstein 65½; 9 Vats dadelijk te leveren 66 p. vl.; in November 68 p. vl.

Lijnzaad, *f* 200 à 320.

Hennipzaad, *f* 150 à 210.

SCHIEDAM, den 7 September.

Jenever het Nederl. Vat, zonder Fust, *f* 19,25 } zonder de beAmst. Proef het » » » » 22,00 } ling.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Te Londen waren den 5: 3 pCt. gec. 90⅜; Holland 2½ pCt. 54⅜; 5 pCt. 102½; Sp. 42; Port. 53; Braz. 87¼.

Te Parijs den 6, uithoofde van zondag geene fondsnotering.

BEURSPRIJS DER EFFECTEN, TE AMSTERDAM.

DINGSDAG, *den 8 September.*

	pCt.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
NEDERLANDEN.				
Werkel. Schuld.	2½	54¾	54⅝	54 11/16
Dito dito	5	101¾	101⅞	101 13/16
Uitgestelde dito		1 5/16		
Kansbrief. dito		24 1/16	24⅛	24 1/16
Amort.-Syndik.	4½	93 15/16	94	
Dito dito	3½	78½		
Schatk. Bill.				
Handel-Maats.				
Nieuwe dito	4½	101	101¼	101¾
FRANKRIJK.				
Inscheq. Grenob.	3	79¾	79⅞	
ENGELAND.				
Dito per 1 Aug.	3	80	80¼	80⅛
SPANJE.				
Perpet. Amst.	5	30⅛	30⅞	30¼
Dito 1000	3	19¼	19 15/16	19¼
Uitgest. 5 pCt Sch.		13 9/16	13 13/16	13 9/16

	pCt.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
SPANJE.				
Cort. Lons. Lond.	5	28	29	28⅛
NAPELS.				
Certificat *L. e B.*	5			
Dito *Falc et C.*	5	92	92⅛	
Leen. Lond. *R.*	5	99	99⅛	
RUSLAND.				
Obl. *Hope*	5			
Dito dito	5	104½	104⅝	
Cert. dito	5	99⅝	99¾	99¾
Obl. te Londen	5			
Certif. te Hamb.	5			
Inschrijv. Assig.	6	68 9/16	68⅜	
Certificat dito.	6	69⅛		
PORTUGAL.				
Obligatien te Lond.	3	56½		
POLEN.				
Aand. Loot. fl.	300			

	pCt.	Laagste koers.	Hoogste koers	Koers 4½ uur.
PRUISSEN.				
Aand. loot. R. 50		104¼	104½	104½
N. te Londen 1830	4	100¾		
OOSTENRIJK.				
Dito dito *f* 100				
Dito dito 250	4			
Metaliek	5	99¼		
Dito Lond. gem.	5			
Ditto	2½			
Ween. B. *Collet*	5			
Dito	4	90¼	90½	
Cert. Stadsh. dito	2½			
Ween. Bancact.	3			
N. Weener aandeel.		693		
DENEMARKEN.				
Leening te Lond.	3			
BRAZILIEN.				
Dito *Rotschild.*	5	86¾	86⅞	

Koers van het Geld: Beleen. 2½ en Prol. 3 pCt.

Te *'s Hertogenbosch*, bij de Gebr. *LANGENHUYSEN*, Drukkers en Uitgevers.